VII kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Administracji i Cyfryzacji (nr 118)**

z dnia 23 czerwca 2015 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Administracji i Cyfryzacji (nr 118)

23 czerwca 2015 r.

Komisja Administracji i Cyfryzacji, obradująca pod przewodnictwem posła **Andrzeja Orzechowskiego (PO)**, przewodniczącego Komisji:

– rozpatrzyła i zaopiniowała dla Komisji do Spraw Kontroli Państwowej Sprawozdanie z działalności Najwyższej Izby Kontroli w 2014 r. (druk nr 3508) w zakresie działania Komisji.

W posiedzeniu udział wziął **Dariusz Łubian** wicedyrektor Departamentu Administracji Publicznej w Najwyższej Izbie Kontroli wraz ze współpracownikiem.

W posiedzeniu udział wzięła pracownica Kancelarii Sejmu **Jolanta Ostrowska** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Andrzej Orzechowski (PO):

Dzień dobry. Proszę o zajmowanie miejsc.

Otwieram posiedzenie Komisji Administracji i Cyfryzacji.

Bardzo serdecznie witam wszystkich państwa posłów.

Stwierdzam kworum – przynajmniej na liście obecności.

Witam pana Bogdana Skwarkę, dyrektora Departamentu Administracji Publicznej NIK wraz ze współpracownikami.

Wicedyrektor Departamentu Administracji Publicznej w Najwyższej Izbie Kontroli Dariusz Łubian:

Panie przewodniczący, pan dyrektor jest nieobecny.

Przewodniczący poseł Andrzej Orzechowski (PO):

W porządku dziennym posiedzenia Komisji mamy rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji do Spraw Kontroli Państwowej Sprawozdania z działalności Najwyższej Izby Kontroli w 2014 r. – druk nr 3508 – w zakresie działania Komisji.

Jeśli nie usłyszę sprzeciwu, uznam, że Komisja przyjmuje zaproponowany porządek dzienny posiedzenia Komisji. Sprzeciwu nie słyszę, zatem przystępujemy do realizacji porządku dziennego posiedzenia Komisji.

Proszę o zabranie głosu pana wicedyrektora.

Wicedyrektor Departamentu Administracji Publicznej w NIK Dariusz Łubian:

Dariusz Łubian, wicedyrektor Departamentu Administracji Publicznej. Szanowni państwo, chcę krótko zaprezentować państwu sprawozdanie z działalności NIK w 2014 r. Jest to dość obszerny dokument, ma 7 rozdziałów, w których omówiono pełen zakres działalności NIK – począwszy od działań organizacyjnych po działalność kontrolną, wyniki kontroli, działania antykorupcyjne, współpracę z Sejmem oraz podmiotami krajowymi i zagranicznymi. Oczywiście, w sprawozdaniu przedstawiono również wykonanie budżetu NIK. Przedstawiono również sposób realizacji wniosków *de lege ferenda*.

Od razu przejdę do syntetycznego omówienia działalności kontrolnej NIK. W 2014 r i w pierwszych miesiącach tego roku, NIK przedłożyła Sejmowi 185 informacji o wynikach kontroli planowych. Z tego 90 informacji dotyczyło wyników kontroli wykonania budżetu, a 95 – innych kontroli koordynowanych dotyczących funkcjonowania państwa. Ponadto NIK w 2014 r. zrealizowała 150 tematów kontroli doraźnych. Łącznie skontrolowaliśmy 2483 podmioty. Po kontroli Izba sformułowała 4961 wniosków pokontrolnych, z których zrealizowało 54 %, a 31 % wniosków było w trakcie realizacji. W ubiegłym roku

Izba sformułowała również 75 wniosków *de lege ferenda*, w tym 21 wniosków zostało zrealizowanych, a w 34 przypadkach trwały prace legislacyjne – dotyczy to również wniosków z lat poprzednich.

W wyniku kontroli NIK ujawniono finansowe lub sprawozdawcze skutki nieprawidłowości w wysokości 82 mld zł. Dla porównania dodam, że w 2013 r. było to 44 mld zł.

Korzyści finansowe z kontroli NIK wyniosły 219 mln zł, a w 2013 r. było to 190 mln zł.

Jeżeli chodzi o nieprawidłowości na szkodę lub potencjalną szkodę budżetu UE, to te nieprawidłowości, które wykryła NIK, wyniosły 7,3 mln zł łącznie.

Jeśli chodzi o zawiadomienia o popełnianiu przestępstw i wykroczeń skierowane do organów ścigania – głównie do prokuratur i organów nadzoru budowlanego – to przekazano 106 zawiadomień. Przede wszystkim dotyczyły one podejrzenia przestępstwa lub popełnienia wykroczenia dotyczącego przekroczenia, nadużycia uprawnień, niedopełnienia obowiązków urzędniczych, niewykonaniu obowiązków wynikających z prawa budowlanego, nierzetelnego prowadzenia ksiąg rachunkowych lub nieprowadzenia ksiąg, a także poświadczenia nieprawdy i fałszowania dokumentów.

W 2014 r. Izba skierowała 102 zawiadomienia o podejrzeniu naruszeniu dyscypliny finansów publicznych. Naruszeń jest mniej, bo w 2013 r. zawiadomień było 139. Sprawy dotyczące naruszenia dyscypliny finansów publicznych dotyczyły naruszenia zasad udzielana zamówień publicznych, sporządzania sprawozdawczości, przekroczenia upoważnień do wykonywania wydatków.

Teraz przejdę do krótkiego przedstawienia wyników zawartych w rozdziale 3 sprawozdania. Przedstawiono realizację zadań państwa w świetle kontroli NIK w podziale na 13 obszarów funkcjonowania państwa. W prawie każdym obszarze znajdziemy odniesienia do funkcjonowania administracji rządowej lub samorządowej. Jednak zasygnalizuję tylko kilka kwestii związanych z działem administracji publicznej.

NIK podejmując kontrolę działania administracji skoncentrował się na monitorowaniu działań zapewniających skuteczne i efektywne wykonywanie zadań. Po kontrolach, tam gdzie była potrzeba, formułowaliśmy wnioski dotyczące zmiany prawa, wnioski systemowe i wskazywaliśmy na dobre praktyki.

Pozwolę sobie krótko zasygnalizować kilka wyników kontroli. Myślę, że część z państwa miała już okazję zapoznać się z niektórymi wynikami kontroli. Jest to prezentowane na posiedzeniach Komisji ACF. W kontroli nadzoru wojewodów nad realizacją przez jednostki samorządu terytorialnego – przez niedostateczną efektywność i skuteczność jednostek samorządowych w wykonywaniu zadań. Problemem nie była tylko relatywnie niewielka liczba kontroli wojewodów w jednostkach samorządowych, jak zadania zlecone są realizowane, ale także wojewodowie nie weryfikowali należycie i starannie sprawozdań z realizacji zdań zleconych. Sprawozdania miały błędy i NIK zwrócił uwagę, że wojewodowie planowali dzielić środki na realizację zadań zleconych, o które zwracały jednostki samorządu terytorialnego, ale po analizie zapotrzebowania żaden z wojewodów nie prowadził samodzielnej kalkulacji kosztów realizacji zadań zleconych.

Kolejna kontrola, którą chcę państwu zasygnalizować, to kontrola dotycząca wdrożenia wybranych wymagań dotyczących systemów teleinformatycznych, wymiany informacji w postaci elektronicznych oraz krajowych ram interoperacyjności. Kontrola przede wszystkim dotyczyła urzędów miast, ale również działań ministra administracji i cyfryzacji. Ta kontrola była prezentowana już na posiedzeniu Komisji, więc nie będę szczegółowo omawiał jej ustaleń. Przypominam to, bo bardzo ważna jest kwestia informatyzacji, ponieważ informatyzacja m usprawnić działalność administracji. Jeżeli jest wdrażana nienależycie, bez poszanowania standardów i norm, bez zapewnienia współpracy systemów teleinformatycznych, to taka informatyzacja jest wówczas mniej efektywna. Przypomnę, że w tej kontroli krytycznie oceniliśmy stan zapewnienia bezpieczeństwa informacji przetwarzanej w urzędach w systemach informatycznych. Jest to problem, na który administracja powinna zwrócić szczególną uwagę. Chcę jeszcze wspomnieć, że minister administracji i cyfryzacji praktycznie nie prowadzi kontroli przestrzegania zasad, standardów i przepisów dotyczących interoperacyjności. Zatem, nie wywiązał się z obowiązku nałożonego w ustawie o informatyzacji.

Kolejną kontrolę, którą chcę państwu zasygnalizować, to kontrola adekwatności i efektywności systemu kontroli zarządczej. W wybranych jednostkach administracji rządowej kwestia wdrażania adekwatności i efektywności systemu kontroli zarządczej jest bardzo ważna, by zapewnić efektywną realizację zadań publicznych. Naszym zdaniem, czyli NIK, problemem jest brak właściwej, spójnej definicji celów zadań, a także mierników stopnia osiągania zadań. Oczywiście, w wielu jednostkach była nieprawidłowo przeprowadzona analiza ryzyka związanego z realizacją zadań, a więc z osiąganiem zakładanych celów.

NIK prowadziła również kontrolę naborów pracowników na stanowiska urzędnicze w jednostkach samorządu terytorialnego – wykryliśmy szereg nieprawidłowości. Dotyczyły one, przede wszystkim, nieprzestrzegania jawnego i jawnego przeprowadzenia naboru oraz praktyki awansowania, czyli przenoszenia pracowników samorządowych niebędących urzędnikami na stanowiska urzędnicze bez przeprowadzania konkursów. To było skutkiem dość niejasnych przepisów, które już zostały zmienione i ten typ nieprawidłowości – miejmy nadzieję – będzie występował tylko sporadycznie.

NIK skontrolowała również nabór i zarządzanie zasobami kadrowymi służby zagranicznej. Co do zasady, nabór był prowadzony na ogół prawidłowo, ale mieliśmy pewne uwagi dotyczące nadużywania wyjątkowego trybu nadawania wyższych stopni dyplomatycznych, ale również do prawidłowości publikowania ogłoszeń o wolnych stanowiskach w służbie zagranicznej, ponieważ nie zawsze te obowiązki były należycie realizowane.

W sprawozdaniu omówiono również działania antykorupcyjne podejmowanie przez NIK, nie będę ich przytaczał. Chcę tylko zasygnalizować państwu, że NIK w tym roku będzie prowadzić kontrolę wdrażanego programu przeciwdziałania korupcji na lata 2014-2020.

W sprawozdaniu również przedstawiono współpracę z Sejmem i innymi podmiotami krajowymi. Jeżeli mówimy o liczbach, to w 2014 r. przedstawiciele NIK uczestniczyli w 815 posiedzeniach komisji sejmowych. Izba zrealizowała 6 kontroli na zlecenie Sejmu lub jego organów. Chcę również wspomnieć, że NIK współpracowała przy organizacji kontroli, przy przeprowadzaniu kontroli lub przy wymianie doświadczeń z takimi instytucjami, jak PIP, GUS, GUNB, RIO, Państwowa Straż Pożarna, policja, GIS.

W sprawozdaniu z działalności znajdą państwo również informacje nt. współpracy międzynarodowej NIK. Ponieważ omawiamy sprawozdanie na posiedzeniu Komisji ACF, chcę zasygnalizować, że NIK jest członkiem grupy roboczej INTOSAI, czyli organizacji zrzeszającej najwyższe organy kontroli. Jesteśmy członkiem grupy ds. kontroli informatycznych.

Pod koniec sprawozdania przedstawiono wykonanie budżetu NIK. Tam znajdą państwo wszystkie szczegółowe dane. Natomiast w załącznikach jest wykaz wszystkich kontroli przeprowadzonych przez NIK, a także wykaz omawiający stan realizacji wniosków *de lege ferenda*.

Uzupełniając sprawozdanie chcę zasygnalizować państwu, że w tym roku przewidzieliśmy następujące kontrole – niektóre już trwają, a niektóre wkrótce się rozpoczną – otóż, będziemy badać: świadczenie usług w formie elektronicznej; realizację celów Strategii Sprawne Państwo 2020; zlecanie zadań podstawowych organów administracji publicznej oraz kwestię zapewnienia bezpieczeństwa działania systemów informatycznych wykorzystywanych do realizacji zadań. Oczywiście, są również jeszcze inne tematy związane z kontrolą działalności administracji publicznej, ale wszystkich nie mogę wymienić, ponieważ nadużyłbym państwa czasu.

Dziękuję za uwagę.

Przewodniczący poseł Andrzej Orzechowski (PO):

Dziękuję bardzo panu dyrektorowi.

Otwieram dyskusję. Czy ktoś z państwa chciałby zabrać głos?

Bardzo proszę, pani przewodnicząca Hrynkiewicz.

Poseł Józefa Hrynkiewicz (PiS):

Panie przewodniczący, panie dyrektorze, szanowni państwo, chcę zapytać, jak przebiega realizacja zaleceń, które zgłasza NIK w sprawie naprawy – generalnie rzecz biorąc – przepisów prawa, na które państwo zwracacie uwagę?

Przewodniczący poseł Andrzej Orzechowski (PO):

Dziękuję bardzo.

Czy są jeszcze inne głosy?

Jeśli nie, to proszę bardzo, panie dyrektorze.

Wicedyrektor Departamentu Administracji Publicznej w NIK Dariusz Łubian:

Mogę to również przedstawić z własnego doświadczenia. Otóż, niedawno uczestniczyłem w posiedzeniu senackiej Komisji Administracji i Samorządu Terytorialnego, która również zajmuje się wnioskami *de lege ferenda*. Pan Krzysztof Kwiatkowski, prezes NIK, nawiązał współpracę z Senatem dotyczącą wniosków *de lege ferenda*. Wnioski dotyczące zmian w ustawach, które nie zostały podjęte przez administrację rządową lub wcześniej nie były podjęte przez posłów, zostały podjęte przez Senat. Senat podjął się rozpatrzenia tych wniosków i ewentualnego przygotowania konkretnych projektów zmian w ustawie.

Poseł Józefa Hrynkiewicz (PiS):

Rozumiem, że nie są to wnioski w szczególności do Sejmu lub Senatu, lecz wnioski do rządu, czyli do władzy wykonawczej?

Wicedyrektor Departamentu Administracji Publicznej w NIK Dariusz Łubian:

Oczywiście, w pierwszej kolejności powinien się tymi wnioskami zająć rząd, ale jeżeli minęły, np. dwa lata lub trzy lata od sformułowania wniosku, który nie został podjęty, a w międzyczasie wniosek się nie zdezaktualizował, czyli nie nastąpiła zmiana przepisu, bo wówczas wniosek może stracić na aktualności, dlatego powstała inicjatywa pana prezesa, by podjąć współpracę z Senatem. By przyspieszyć niektóre sprawy.

Przewodniczący poseł Andrzej Orzechowski (PO):

Dziękuję bardzo.

Dodam dwa zdania. W rozdziale dotyczącym zagrożenia korupcją, w świetle wyników kontroli wskazane są dziedziny, m.in. obrót ziemią, kontraktowanie usług medycznych, budowa wielkich stadionów oraz postępowanie podatkowe – m.in. w obszarze podatku VAT. Trochę nie jest to nasz obszar, ale w zakresie ochrony zdrowia mówi się o zagrożeniu korupcją przy kontraktowaniu, jednak czy w kontrolach zwracano uwagę na to, że występuje współzatrudnianie w sektorze publicznym i niepublicznym pracowników ochrony zdrowia? Czy NIK zajmowała się tym tematem? W świetle ostatnich ogólnych wyników zagrożenia korupcją, Polska ma dość dobre i poprawiające się wyniki na tle innych krajów. Czy tu też mamy jakieś odniesienie?

Wicedyrektor Departamentu Administracji Publicznej w NIK Dariusz Łubian:

Niestety, nie mam informacji na ten temat. Mogę poszukać w szczegółowych wynikach kontroli, ale w sprawozdaniu nie ma takiej informacji.

Przewodniczący poseł Andrzej Orzechowski (PO):

Dziękuję bardzo.

Czy są jeszcze jakieś inne głosy?

Poseł Józefa Hrynkiewicz (PiS):

Czy mogę zadać jeszcze jedno pytanie?

Przewodniczący poseł Andrzej Orzechowski (PO):

Proszę bardzo, pani przewodnicząca.

Poseł Józefa Hrynkiewicz (PiS):

Czy pan dyrektor zechciałby bliżej przedstawić straty? Czy dobrze zrozumiałam, że w kontrolach związanych z nieprawidłowościami stwierdziliście 82 mld zł strat? Dobrze zapisałam?

Wicedyrektor Departamentu Administracji Publicznej w NIK Dariusz Łubian:

Dobrze pani poseł zapisała. To nie zawsze są straty. Suma wartościowa nieprawidłowości nie zawsze jest stratą. Czasem są to straty, czasem kwoty, które są źle zliczone i zaksięgowane, a czasem są to nieprawidłowości, tj. niewyegzekwowane należności podatkowe. Są to tego typu kwoty.

Przewodniczący poseł Andrzej Orzechowski (PO):

Dziękuję bardzo.

Zamykam dyskusję. Chcę zaproponować przyjęcie opinii.

Opinia nr 10. Komisji Administracji i Cyfryzacji o sprawozdaniu z działalności NIK w 2014 r., druk nr 3508, w zakresie działania Komisji, dla Komisji do Spraw Kontroli Państwowej, uchwalona na posiedzeniu w dniu 23 czerwca 2015 r.:

Komisja Administracji i Cyfryzacji na posiedzeniu w dniu 23 czerwca 2015 r. rozpatrzyła sprawozdanie z działalności NIK w 2014 r. w zakresie działania Komisji. Komisja, po wysłuchaniu szczegółowych wyjaśnień przedstawiciela NIK i po przeprowadzonej dyskusji, przyjęła powyższe sprawozdanie nie zgłaszając do niego uwag i wniosków.

Czy jest sprzeciw wobec przyjęcia opinii, której treść przed chwilą przeczytałem? Nie widzę, nie słyszę. Zatem stwierdzam, że Komisja przyjęła opinię.

Na tym wyczerpaliśmy porządek obrad.

Zamykam posiedzenie Komisji Administracji i Cyfryzacji.

Dziękuję bardzo serdecznie wszystkim za udział.